

Political party funding in the Republic of Cyprus: towards transparency.

Abstract. The issue of transparency of financing of political parties in the Republic of Cyprus has recently caused more debate. This topic is on the agenda of international organizations with the aim to combat corruption, of the Cyprus Parliament discussing Political Parties Law. The aim of this study is to determine the features of formation of the financing political parties' system in the Republic of Cyprus, to allocate the stages towards transparency of this system. Considering the evolution of the party finance regulating system in the Republic of Cyprus author identifies three stages: 1960 – 1991, 1991 - 2011, 2011 – till nowadays. These stages he divided according to the degree of state control over political financing. In this context, special attention was paid to the Law on registration, financing of political parties and similar issues in 2011 and 2012, which for the first time regulate public and private financing, anonymous donations, as well as reporting and control. Along with this recommendations of the public and international non-governmental organizations for the adoption of amendments to current legislation to promote reform in the existing system are considered. Particular attention is paid to the Group of States against Corruption / GRECO and to the Third Evaluation Report on Cyprus on transparency of party funding. The author concludes that the adoption of these two documents was the result of the GRECO recommendations. Separating features towards to transparency in political party funding in the Republic of Cyprus, the author points out not only the important role of international organizations. He finds out that this issue should be considered in the context of Europeanization of political parties. Comparing stages of European integration of the island with the stages mentioned above, he points to the Europeanization of party funding regulation in Cyprus. In summary, the author provides forecasts about the prospects for reforming of the Cypriot party funding regulatory system, the need to discuss the issue of legalization lobby in Cyprus.

Key words: the Republic of Cyprus, political parties, political financing, the fight against corruption, GRECO.

УДК 327.7

Яшна Н. О.

аспірантка

Дніпропетровського національного університету

імені Олеса Гончара

(Дніпропетровськ, Україна), E-mail: Nata.dnepr@mail.ru

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ЄС В АРКТИЧНОМУ РЕГІОНІ

***Анотація.** Розглянуто та проаналізовано арктичний вектор зовнішньої політики Європейського Союзу. Основний акцент автором робиться на окресленні та визначенні пріоритетних напрямків реалізації зовнішньополітичних інтересів даного співтовариства в Арктичному регіоні. Робиться наголос на зростанні впливу ЄС у вирішенні проблем, пов'язаних із зміною клімату, розв'язанням територіальних претензій між країнами, розвитку нових транспортних маршрутів та збереженням культурної спадщини населення Арктики. Авторка намагається визначити статус зазначеного інтеграційного об'єднання і засади, на яких втілюються у життя цілі та інтереси ЄС в Арктичному регіоні.*

***Ключові слова:** зовнішня політика, Європейський Союз, інтереси, Арктика, геополітична розстановка сил, Арктична Рада.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день внаслідок глобальних змін у світовій політиці геополітичне та економічне значення Арктики значно зростає. Це зумовлено, насамперед, освоєнням нових північних територій країнами, які зацікавлені у видобутку енергоресурсів, побудові нових морських шляхів та секторальному поділі територій даного регіону. Всі ці та інші питання привертають увагу провідних держав світу, які мають кордони з Арктикою і навіть тих, що знаходяться досить віддалено від арктичних територій. Не залишилось осторонь у цьому напрямку діяльності і таке інтеграційне об'єднання як Європейський Союз.

Останнім часом ЄС активно почав проявляти інтерес до арктичних справ, намагаючись посилити вплив та ступінь своєї участі у вирішенні проблем Арктичного

регіону. Дане об'єднання, завдяки своїм арктичним членам, наголошує на нерозривному зв'язку ЄС з Арктикою з точки зору географічного розташування, історичного зв'язку та економічної взаємозалежності. Представники Європейського Союзу, з одного боку, приділяють велику увагу проблемам глобального потепління та зміні кліматичних умов на планеті, а з іншого боку, завдяки цьому вивчають можливості, пов'язані з розвитком нових арктичних територій, використанням ресурсів та створенням нових транспортних шляхів.

ЄС має тісний зв'язок з Арктикою завдяки багатьом повноваженням, політичним установкам та нормам, які мають пряме відношення до даного регіону в таких областях як навколишнє середовище, торгівля, енергетика, наукові дослідження, транспорт і рибальство. При цьому ЄС ніколи не був на перших ролях в освоєнні й управлінні Арктикою. Однак з часом політика ЄС по відношенню до Арктики набувала рис послідовності та узгодженості, що зумовило низку змін у зовнішньополітичному курсі даного інтеграційного об'єднання. Роль ЄС в Арктичному регіоні на сьогодні визначається не лише самим союзом, але й арктичними державами, політика яких створює умови для діяльності даного об'єднання у регіоні.

Аналіз досліджень і публікацій. Арктичний регіон, інтерес до якого сьогодні проявляє не лише вісім арктичних країн, серед яких США, Канада, Росія, Данія, Норвегія, Швеція, Фінляндія та Ісландія, але й велика кількість інших міжнародних акторів, відіграє важливу роль у формуванні нового геополітичного простору. Арктика розглядається як джерело суттєвих конкурентних переваг: від геополітичної розстановки сил до розподілу ресурсів даного регіону.

В останні роки спостерігається значне танення льодовиків Арктики, що приводить до розширення обговорень відносно перспектив повного визволення регіону від льоду, що створює умови для значного видобутку ресурсів та прокладання нових морських маршрутів. Ці прогнози зацікавили такого представника міжнародних відносин, як Європейський Союз. Сьогодні ЄС в своїй політиці виходить з того, що питання управління Арктикою повинні розглядатися на основі багатосторонніх домовленостей і узгоджених механізмів співпраці. Підгрунтя такої співпраці – регулювання правових відносин на засадах Конвенції ООН з морського права [3].

Зовнішньополітичний вектор Європейського Союзу в Арктиці розглядається багатьма науковцями, серед яких чільне місце посідає О. Б. Олександров. Він зазначає, що основна теза арктичної політики ЄС полягає в тому, щоб забезпечити баланс між двома потребами – збереженням довкілля Арктики і використанням її природних ресурсів. Домогтися цієї мети буде надзвичайно складно для усіх учасників даного процесу. Адже кожна країна переслідує власні інтереси. Так, з одного боку, ЄС покладає великі надії на імпорту енергоресурсів з арктичного регіону. З іншого боку, північні моря служать основним постачальником рибних ресурсів в країні ЄС, і будь-яка катастрофа, пов'язана з розливом палива в Арктиці, може стати фатальною [1, с. 14].

Розглядаючи роль ЄС в Арктиці, швейцарський науковець Юха Капіла зазначає, що через вплив, який чиниться різними країнами-членами з різними інтересами, Європейський Союз до сих пір немає арктичної стратегії, тому він просувається вперед тільки на рівні політичних заяв. Юха Капіла стверджує, що ЄС прагне брати більш вагомий участь у вирішенні арктичних питань, однак йому доводиться визнавати, що основними гравцями в цьому регіоні є країни Арктики, а він повинен зосередитися лише на підтримці успішної співпраці з арктичними державами і сприяти вирішенню проблем регіону [7].

Розглядом питання щодо зовнішньої політики ЄС в Арктичному регіоні займалися професора Російського інституту стратегічних досліджень В. Н. Конишев та А. А. Сергунін. У своїй спільній роботі науковці дослідили роль Арктики в міжнародній політиці, намагаючись визначити, на яких засадах будуються відносини держав у даному регіоні. Автори даного дослідження приділили велику увагу арктичній

стратегії Європейського Союзу. Вони детально проаналізували діяльність ЄС в Арктиці, починаючи ще з 90-х р. XX ст. Наголосивши на тому, що на початку своєї політичної історії ЄС в арктичній сфері здійснював свою діяльність лише у рамках програми «Північний вимір» [5]. Однак на початку XXI ст. ЄС чітко окреслив сфери зовнішньополітичної діяльності в Арктиці. Проблеми екологічного аспекту стали на перший план. Було виокремлено три головні пріоритети арктичної політики ЄС: захист унікального природного комплексу регіону та корінного населення, забезпечення стійкого використання природних ресурсів Арктики, створення ефективної системи управління у регіоні на рівні інститутів та угод [4, с. 5].

На сьогоднішній день Європейський Союз досить активно приймає участь у розв'язанні питань, пов'язаних з Арктичним регіоном, однак, не дивлячись на досить широкий масштаб діяльності, арктичні держави й досі не сприймають об'єднання як легітимного та повноправного актора в області вирішення питань, пов'язаних, наприклад, з територіальним поділом або ж прокладанням нових транспортних шляхів.

Тому метою даної статті є розгляд зовнішньополітичної діяльності Європейського Союзу в Арктичному регіоні та аналіз політики арктичних держав по відношенню до устремління зазначеного об'єднання в Арктиці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Арктичний регіон – величезна безкрайня пустеля снігу і крижаного покриву. Негативні температурні показники тримаються тут майже цілий рік, територія непридатна для проживання. Здавалося б, представлені всі фактори для того, щоб регіон залишався забутим і недоторканим на довгі роки, однак, останнім часом регіон стає помітною точкою суперництва між світовими лідерами.

В минулому, зважаючи на суворість клімату і віддаленість Арктичного регіону, його не розглядали як потенційну територіальну одиницю і можливу сферу інтересів. У відповідності до загальноновизнаного стану Арктика перебувала у міжнародному користуванні. Але крижаною пустелею вона є лише на перший погляд, просто раніше ніхто не замислювався над тим, що арктичний шельф приховує в собі величезні запаси мінеральних ресурсів. За оцінками вчених, запаси вуглеводнів у цьому регіоні складають чверть від світових запасів шельфу. Отож, поступова зміна клімату, танення льодовиків зробило регіон більш доступним для судноплавства, освоєння та господарської діяльності. Тому нині Арктика переходить у самий фокус світової політики, і довкола неї розгортаються процеси перегляду геополітичної розстановки сил [6].

Згідно з існуючими юридичним нормам (Конвенцією ООН з морського права 1982 р.) тільки п'ять держав, що безпосередньо межують з Арктикою, мають право на освоєння її шельфу: Канада, Данія, Норвегія, США і Росія [3]. Проте на сьогодні очевидним є прагнення залучитися до цього процесу і більш широкого кола акторів, серед яких і країни Європейського Союзу. Основна перешкода на цьому шляху – зміна режиму освоєння регіону. Інтереси в Арктиці і уявлення про межі шельфу у багатьох держав не збігаються. Так існують спірні території між Канадою і Данією, Канадою і США, Росією і Норвегією. У той же час Фінляндія і Швеція (представники ЄС), які не мають прямого виходу до Північного Льодовитого океану вважають, що політика арктичних держав націлена на «поділ» Арктики між даними країнами є недалекоглядною і дестабілізує ситуацію в регіоні. Ці країни розглядають ресурси Арктики як надбання всього людства, і тому освоєння її природних багатств повинно проходити в рамках максимального широкого міжнародного співробітництва. Всі країни, які мають для цього технічні та фінансові можливості, повинні мати доступ до експлуатації ресурсів цього регіону (зрозуміло, в рамках міжнародно-правових домовленостей) [4, с. 6].

До певного часу ЄС не робив активних дій в арктичному напрямку, якщо не вважати такими появу «арктичного вікна» в рамках програми «Північного виміру»

[5]. Взаємодія у цьому форматі, хоча формально і включала в себе територію всієї європейської Півночі, але більшою мірою була сфокусована на Балтійському і Північноєвропейському регіоні та не торкалася арктичної проблематики, пов'язаної з розділом континентального шельфу, розвитком морських комунікацій, охороною навколишнього середовища Арктики й іншими важливими питаннями. Тому саме 2008 р. можна вважати відправним пунктом арктичної політики ЄС, коли з'явилося комюніке «Європейський Союз і Арктичний регіон», прийняте Європейською Комісією у березні. У документі проголошувався нерозривний зв'язок ЄС з Арктикою. Автори документа фокусували увагу на стрімкій зміні клімату Арктики, що не може не турбувати ЄС [8].

У даній програмі зазначалося, що екологічні зміни в Арктиці тягнуть за собою геостратегічні зміни, наслідки яких можуть вплинути на глобальну стабільність і європейську безпеку. Внаслідок цього, на думку авторів документа, ЄС необхідно розробити основи своєї арктичної політики, домагаючись «сталого використання арктичних ресурсів», а також прийняття активної участі у багатосторонньому управлінні Арктичним регіоном. Таким чином, ЄС заявив про намір проводити в Арктиці власний вектор зовнішньої політики, що буде частиною колективних зусиль арктичних держав та інших зацікавлених сторін, спрямованих на спільне управління даним регіоном.

Для аналізу перспектив реалізації цього плану необхідним є встановлення ресурсів ЄС в Арктиці та кола партнерів, на яких спиратиметься дане об'єднання в просуванні своїх інтересів. Отже, з самого початку ЄС позначив за мету отримати статус постійного спостерігача в Арктичній Раді. У рамках даного арктичного форуму ЄС представляють три держави – Швеція, Данія і Фінляндія. Ще шість європейських держав-членів ЄС є спостерігачами в Арктичній Раді. Дві країни – Норвегія та Ісландія – є учасниками європейського економічного простору, а також партнерами ЄС за програмою «Північний вимір». Фактично арктичний статус ЄС надає Данія, а вірніше автономна територія Гренландія, яка фактично не є частиною ЄС та має широку автономію від Данії у сфері розробки та видобутку ресурсів. Перспективи підвищення суб'єктності у цьому аспекті нечіткі, оскільки ЄС навряд чи тиснутиме на Гренландію в питаннях надання будь-яких прав європейським компаніям на діяльність в Арктичному регіоні. Тому Європейський Союз, по суті, залишається спостерігачем поза грою [6].

Отримання статусу постійного спостерігача в Арктичній Раді дозволило б ЄС підключитися до дискусії з арктичних питань як зацікавленої сторони, нехай і без права голосу при вирішенні найважливіших проблем регіону. Слід підкреслити, що Арктичну Раду Європейський Союз розглядає як єдиний легітимний регіональний інститут і негативно ставиться до ролі «арктичної п'ятірки», яка, на думку Брюсселя, своїм існуванням підриває авторитет Арктичної Ради. Саме Арктичний Рада, за словами представників ЄС, має стати майданчиком для мирного врегулювання територіальних суперечок в Арктичному регіоні [1, с. 15].

Основний інтерес Європейського Союзу в Арктиці має безпосереднє відношення до глобальних кліматичних змін, адже ці тривожні процеси мають екологічні, соціально-економічні та геополітичні наслідки не тільки для самої Арктики, а й для Європи в цілому. Європейська Комісія робить ставку на вивченні кліматичної динаміки регіону, інвестує в наукові дослідження арктичної природи. І що важливо – ці дослідження вимагають координації та взаємодії між ЄС, країнами Арктики та іншими зацікавленими сторонами. Так з 2007 по 2013 рр. ЄС інвестував приблизно 1,14 млрд. євро на розвиток економічного, соціального та природоохоронного потенціалу арктичних регіонів. Крім цього, приблизно 200 млн. євро було витрачено на проведення міжнародних досліджень щодо Арктики [2]. Таким чином ЄС проводить багатовекторну політику в Арктичному регіоні, орієнтуючи її на взаємини з арктичними країнами, регіональними організаціями та представниками корінних

народів Півночі.

До того ж у ЄС в Арктиці є чималі економічні інтереси. Значна частина арктичних ресурсів йде в Європу. Вона отримує близько 25% видобутого в Арктиці газу і нафти. 80% виловленої біля берегів Ісландії і 60% у берегів Норвегії риби продається в ЄС [7]. Тому Європейський Союз прагне отримати доступ до арктичних ресурсів в умовах посиленої світової конкуренції, а також впливати на політичні події в країнах Арктики, сприяючи створенню більш ефективного середовища для видобутку і розпорядження ресурсами. Оскільки майже 90% товарообігу ЄС здійснюється через море, ЄС має стратегічну зацікавленість у подальшому розвитку безпеки і стабільності арктичних морських шляхів, які можуть набути глобального значення.

ЄС намагається впливати на соціально-економічний розвиток арктичних держав і зацікавлених в Арктиці сторін через інвестиції в наукові дослідження і фінансування транскордонного співробітництва в Арктичному регіоні. Крім того, ЄС хоче активніше проявляти свою присутність в питаннях управління Арктикою. Він уже є учасником низки відповідних регіональних інститутів і механізмів, таких, як Рада Баренцевого/Євроарктичного регіону і Північна рада (на рівні міністрів). ЄС може вже найближчим часом отримати статус постійного спостерігача в Арктичній раді, а це дасть йому нові можливості для здійснення впливу на розвиток Арктики, для відслідкування питань розвитку і проблем, з якими стикаються зацікавлені в Арктиці сторони. Таким чином, ЄС зможе інтенсифікувати і надати глобальний характер політичній конкуренції в регіоні [7].

На даний момент Брюссель усвідомлює обмеженість своїх можливостей в Арктиці, проте не втрачає надій зміцнити свій вплив в регіоні, в тому числі і за рахунок підвищення свого статусу у рамках Арктичної Ради. Європейські держави-члени Арктичної Ради – Швеція, Фінляндія, Данія, а також Норвегія і Ісландія – на протязі вже кількох років лобювали ухвалення щодо надання ЄС статусу постійного спостерігача у рамках Арктичної Ради, проте Канада виступала проти.

Основною причиною непорозуміння між ЄС і Канадою була заборона на імпорт тюленього хутра, шкіри та м'яса з Канади. У результаті цього з 2008 р. Канада відмовлялася надавати ЄС статус спостерігача. Але в жовтні 2014 р. Канада і ЄС дійшли певної згоди. ЄС прийняв рішення про виключення з переліку заборони на ввезення до європейського ринку продукції з тюленя, виробленої корінними народами. Це стало великою перемогою для канадських інуїтів, оскільки для багатьох з них експорт продукції з тюленя є основним джерелом доходу.

Однак на дев'ятій міністерській зустрічі Арктичної Ради 24 квітня 2015 р. в канадському місті Ікалуїті Європейському Союзу знову не надали статусу спостерігача. Цього разу Канада не порушила плани ЄС на отримання статусу спостерігача, оскільки у ЄС є й інші опоненти. Так відносини між Росією і ЄС постійно погіршувалися з вересня 2014 р., коли Брюссель запровадив санкції проти Росії, які ускладнюють її діяльність в Арктиці. У відповідь на участь Росії в українській кризі, європейські санкції забороняють компаніям з країн ЄС укладати нові контракти з Росією на участь в арктичних, сланцевих і глибоководних проектах з розвідки і видобутку енергоносіїв. Ці російські дії можуть стати джерелом додаткових труднощів для ЄС в його бажанні у майбутньому отримати статус спостерігача Арктичної Ради [9].

Очевидно, що ЄС продовжуватиме докладати зусилля для цього, оскільки у нього поряд з багатьма іншими країнами є законні інтереси в Арктиці. Статус спостерігача в Арктичній раді можуть отримати неарктичні держави, міжурядові організації глобального чи регіонального масштабу, а також неурядові організації. Однак на відміну від арктичних держав, у спостерігачів немає права голосу. Тому на даний момент Європейський Союз залишається в статусі ad-hoc, тобто для участі в засіданнях ЄС доводиться подавати заявку. Однак Європейський Союз не залишається в повній ізоляції. Постійними членами Арктичної ради є Швеція,

Данія і Фінляндія. Проте Європейський Союз все ж націлений на отримання статусу спостерігача, що могло б підвищити його авторитет як зовнішньополітичного гравця в Арктиці і відповідно рівень суб'єктивності у зазначеному регіоні.

Висновки. Проаналізувавши арктичний вектор зовнішньої політики Європейського Союзу, можна стверджувати, що, починаючи з 90-х рр. ХХ ст. і по сьогоднішній день дане інтеграційне об'єднання здійснює чітко скеровану та продуману стратегію у різних сферах діяльності по відношенню до Арктичного регіону. Це, насамперед, має прояв у підтримці сталого розвитку Арктики в інтересах її корінного населення, у спостереженні і протидії зміні клімату Арктики, а також виділенні значних коштів на проведення відповідних наукових досліджень.

Арктика це стратегічно важливий регіон для Європейського Союзу. Реалізуючи свою присутність і лідерство у сферах прокладання нових морських шляхів, транспорту, риболовства, ЄС поряд з цим намагається налагоджувати співробітництво з усіма країнами зацікавленими у розвитку даного регіону, а також підтримувати легітимність Арктичної Ради, як єдиного міжнародно-правового органу регулювання відносин між країнами в Арктичному регіоні. Таким чином, на сьогодні Європейський Союз, де-факто став активним учасником та впливовою політичною силою в Арктиці, а де-юре все ще залишається поза грою, так і не отримавши статусу спостерігача в Арктичній Раді.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Александров О. Б. Интересы и приоритеты арктической стратегии Евросоюза // Вестник МГИМО университета. 2013. № 3 (30). – С. 12-17.

2. Год науки ЕС в России: Арктика в фокусе [Электронный ресурс] // Евро пульс. Все о Европе. – Режим доступа: <http://euro-pulse.ru/eurocampus/god-nauki-es-v-rossii-arktika-v-fokuse> (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

3. Конвенция Организации Объединенных Наций по морскому праву [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_057 (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

4. Кобышев В. Н., Сергунин А. А. Европейский союз и Россия: борьба за суверенитет над Арктикой // Наука. – 2012. – № 6. – С. 4-9.

5. Партнерство «Северное измерение» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://eeas.europa.eu/delegations/russia/eu_russia/fields_cooperation/regional_issues/northern_dimension/index_ru.htm (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

6. Прытков А. Столкновение интересов в Арктике 2015 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://voprosik.net/stolknoveniya-interesov-v-arktike-2015/> (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

7. Юха Капила Растущие арктические интересы России, Китая, США и ЕС [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://inosmi.ru/arctica/20131112/214688101.html> (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

8. Communication on «The European Union and the Arctic Region» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://eeas.europa.eu/arctic_region/docs/com_08_763_en.pdf (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

9. Lily Haines EU bid to become Arctic Council observer deferred again [Электронный ресурс]. – <http://barentsobserver.com/en/arctic/2015/05/eu-bid-become-arctic-council-observer-deferred-again-04-05> (дата звернення 20.02.2015) – Назва з екрану.

REFERENCES:

1. Aleksandrov, O. B. (2013) 'Interesy i priority arkticheskoy strategii Evrosoyuza' [Interests and priorities of the EU's Arctic strategy] In *Vestnik MGIMO universiteta*, № 3 (30), pp. 12-17.

2. 'God nauki ES v Rossii: Arktika v fokuse' [EU Year of Science in Russia: The Arctic in focus] In *Evro pul's. Vse o Evrope [Euro pulse. All of Europe]*, available at: <http://euro-pulse.ru/eurocampus/god-nauki-es-v-rossii-arktika-v-fokuse> (Accessed 20 February 2015)

3. *Konventsija Organizatsii Ob»edinennykh Natsiy po morskomu pravu [The United Nations Convention on the Law of the Sea]*, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_057 (Accessed 20 February 2015)

4. Konyshchev, V. N., Sergunin, A. A. (2012) 'Evropeyskiy soyuz i Rossiya: bor'ba za suverenitet nad Arktikoy' [European Union and Russia: the struggle for sovereignty over the Arctic] In *Nauka [Science]*, № 6, pp. 4-9.

5. *Partnerstvo «Severnoe izmerenie» [Partnership «Northern Dimension»]*, available at: http://eeas.europa.eu/delegations/russia/eu_russia/fields_cooperation/regional_issues/northern_dimension/index_ru.htm (Accessed 20 February 2015).

6. Prytkov, A. *Stolknovenie interesov v Arktike 2015 [Clash of interests in the Arctic in 2015]*, available at: <http://voprosik.net/stolknoveniya-interesov-v-arktike-2015/> (Accessed 20 February 2015)

7. Kapila, Y. *Rastushchie arkticheskie interesy Rossii, Kitaya, SShA i ES [Rising arctic interests of Russia, China, the USA and the EU]*, available at: <http://inosmi.ru/arktica/20131112/214688101.html> (Accessed 20 February 2015)

8. *Communication on «The European Union and the Arctic Region»*, available at: http://eeas.europa.eu/arctic_region/docs/com_08_763_en.pdf (Accessed 20 February 2015)

9. Haines L. *EU bid to become Arctic Council observer deferred again*, available at: <http://barentsobserver.com/en/arctic/2015/05/eu-bid-become-arctic-council-observer-deferred-again-04-05> (Accessed 20 February 2015)

Яшная Н. А., аспирантка Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара (Днепропетровск, Украина), E-mail: Nata.dnepr@mail.ru

Внешняя политика ЕС в арктическом регионе.

Аннотация. Рассмотрен и проанализирован арктический вектор внешней политики Европейского Союза. Основной акцент автором делается на определении приоритетных направлений реализации внешнеполитических интересов данного сообщества в Арктическом регионе. Делается упор на росте влияния ЕС в решении проблем, связанных с изменением климата, разрешением территориальных претензий между странами, развитии новых транспортных маршрутов и сохранении культурного наследия населения Арктики. Автор пытается определить статус указанного интеграционного объединения и принципы, на которых воплощаются в жизнь цели и интересы ЕС в Арктическом регионе.

Ключевые слова: внешняя политика, Европейский Союз, интересы, Арктика, геополитическая расстановка сил, Арктический Совет.

Yashna N., postgraduate student of the department of the international relations, Oles Honchar Dnipropetrovsk national university (Dnipropetrovsk, Ukraine), E-mail: Nata.dnepr@mail.ru

The EU foreign policy in the arctic region.

Abstract. Over the last few years the European Union began to develop its foreign policy in the Arctic Region. This is due to the fact that the Arctic as a region has become very important for its mineral and biological resources, trade and tourism routes and, of course, for its global warming threat. With increasing global temperatures leading

to less sea ice and more human activities in the Arctic, the EU's foreign policy has been developed more quickly. However, there is some speculation between the Arctic states whether to give or not the leading possibilities for the European Union in this pressing questions.

In the article reviewed and analyzed the Arctic vector of foreign policy of the European Union. The main focus is made by the author on identifying the implementation of the main priorities of foreign policy interests of this community in the Arctic region. Do an emphasis on the growing influence of the EU in solving the problems of climate change, a resolution of territorial claims among countries, the development of new transport routes and protection of cultural heritage in the Arctic. Along with this, the main challenge is to answer on the important question, what kind of role is assigned to this integration union and on what principles are embodied in life goals and interests of the EU in the Arctic region.

Key words: foreign policy, the European Union, the interests, the Arctic, the geopolitical balance of power, the Arctic Council.